

## Karikó Katalin kapta a Magyar Higiénikusok Társaságának Fodor József-émlékplakettjét 2021-ben



Az idén 90 éves Magyar Higiénikusok Társasága a Fodor József-émlékplakettet 2021. május 19-én rendezett online-konferenciáján Karikó Katalin kutatónak, a University of Pennsylvania, Perelman School of Medicine professzorának, a BioNTech RNA Pharmaceuticals elnökhelyettesének ítélte oda. Ennek során ismertették életrajzát, majd a kutatóasszony „Az mRNS fejlesztése terápiára” címmel online előadást tartott.

Karikó Katalin Szolnokon született, Kisújszálláson nőtt fel. Édesapja hentes, édesanyja könyvelő volt. A biológiát Kisújszálláson, az Arany János Általános Iskolában szerette meg. Nyolcadikos korában az élővilág tantárgyból megnyerte a megyei tanulmányi versenyt, az országos versenyen pedig harmadik lett. Középiskolai tanulmányait a kisújszállási Móróc Zsigmond Gimnáziumban végezte, ahol az iskola által alapított, a biológia területén legkiválóbb diáknak járó Jermy Gusztáv-díjat első alkalommal ő nyerte el. 1973 és 1978 között Szegeden a József Attila Tudományegyetem biológia szakos hallgatója volt. A végzés után 1978-tól 1982-ig a Magyar Tudományos Akadémia Szegedi Biológiai Kutatóközpontjában dolgozott ösztöndíjasként, és 1983-ban megszerezte a PhD-fokozatot. Ezen a munkahelyén kezdett nukleozidmódosított RNS-eket készíteni, amelyek vírusellenes hatását tesztelte. 1985-ben létszámcökkentés miatt elküldték, és ennek következtében úgy döntött, hogy férjével és kislányával külföldre távozik. Először a philadelphiai Temple Egyetemen kapott állást. Itt tovább folytatta a módosított nukleozidokkal való kísérletezést, majd Washingtonba ment, ahol interferonokkal dolgozott. 1989-ben tért vissza Philadelphiába a Pennsylvanai Egyetemre,

ahol jelenleg is végzi kutatásait. Itt igazolta kollégájával, *Drew Weissmannal* az mRNS terápiás felhasználásához szükséges nukleozidmódosítás jelentőségét. Ez irányú kutatási eredményei képezik az alapját nemcsak a COVID-19 elleni mRNS-védőoltásoknak, hanem más terápiás megoldásoknak is, köztük genetikai hibán alapuló egyéb betegségek kezelésének, mint a *transztiretin-amyloidosis*. Karikó Katalin az előadásában először az mRNS felfedezésének történetét ismertette, majd az *in vitro* mRNS-szintézis végzéséről szólt. Ezeket követte az mRNS-molekula sejtbe juttatásának technikai bemutatása. Végül az immunizálási eljárás lényegét vázolta.

Karikó Katalin eddigi munkásságáért már eddig is több, nagy jelentőségű nemzetközi tudományos elismerést kapott. Szerepe a COVID-19-pandémia megfékezésében felbecsülhetetlen. Köszönjük neki, és gratulálunk kutatási eredményeihez!

Ralovich Béla dr.

## Az Európai és a Hazai Vénás Fórum közös kongresszusa

(Online, 2021. június 24–26.)

Az Európai Vénás Fórum (EVF) 21. kongresszusának sajnálatos aktualitást adott a COVID-19-járvány, hiszen a fertőzés kapcsán jelentős arányban fordulnak elő thromboemboliák, és készülnünk kell a thromboticus folyamat késői következményeire is. A pandémia miatt a kongresszus szervezése is szokatlan módon alakult. A meeting elhatározása és a megvalósítás közötti időszakban nemcsak a megrendezés módján, hanem a tartalom is módosítani kellett. A fogadó helyszín kijelölése, jelen esetben Budapesté, évekkel korábban megtörtént. Ez nemcsak vendéglátást, hanem a helyi tudományos társaság (Hazai Vénás Fórum, HVF) aktív közreműködését és az adott társaság vezetőjének (B. I.) elnöklését is jelenti. Az EVF minden évben más európai nagyvárosban tartja összejövetelét: volt már *Londonban, Párizsban, Portóban, Lyonban, Zürichben és Szentpéterváron* is, hogy csak a nevezetesebb helyszíneket emeljük ki. A jelen esetben a járvány miatt a 2020. évi rendezvényt egy évvel későbbre, 2021-re halasztottuk. A kizárólag online lebonyolításba már a 2021-es járványügyi helyzet kényszerítette a társaságot. A budapesti helyszín kiesése ellenére a ma-

gyar társrendezőiség változatlanul megmaradt. A lebonyolítási helyszínek foglalásai visszamondásra kerültek, és megkezdődött az internetes megrendezéshez szükséges szemléletváltás.

Az EVF-rendezvények kiemelkedő tudományos igényességükről ismertek, nagy tekintélyt vívtak ki maguknak: ebben jelentős része van az alapító *Andrew Nicolaidés* prezentációs időbeosztásának, miszerint a 10 perces előadásokat ugyanolyan hosszú, tehát 10 perces vita követi. Eddig az előadás megtartásának lehetőségét az erős mezőnyben két hazai szerzőnek sikerült elnyernie, előbb *Menyhei Gábornak* Londonban, majd *Bihari Imrének* Ljubljanában és Zürichben, valamint néhány poster-megjelenésünk volt. A beküldött *absztraktkból*, a jelen esetben 110-ből, a legjobb 30-at a vezető szervezők a szerzők nevének és hovatartozásának ismerete nélkül pontozták.

Az előadások egy részének többnyire közvetett kapcsolata volt a COVID-fertőzés során jelentkező vénás szövődményekkel. Színvonalas volt a japán *Hosoi Yutaka* előadása, amely azt mutatta, hogy az új orális antikoagulánsok jelentősen gyorsabb thrombusregressziót érnek el, mint a warfarin. Többször szóba került a *szulodexid*, amelynek hatása komplex, még nem minden részletében ismert. Mélyvénás thrombosis kezelésére adjuvánskénti hatásai nagyon kedvezőek, és a vérzés rizikóját nem fokozzák (*Erasto Aldrett Lee*, Mexikóváros, Mexikó). Egy másik előadásból, amelyet *González Ochoa* (Mexikóváros, Mexikó) tartott, azt tudhattuk meg, hogy az alacsony molekulatömegű heparin (LMWH) dózisának egyre nagyobb emelése nem csökkenti a COVID-eredetű thromboembolia rizikóját, ezért inkább szulodexiddel célszerű kiegészíteni a terápiát. Érdekes volt az az előadás, amely arra hívta fel a figyelmet, hogy a pitvarfibrillációnak a krónikus vénás elégtelenséget súlyosbító hatása lehet (*Igor Suchkov*, Ryazan, Oroszország). *Dominik Heim*, a korábbi, zürichi kongresszus elnöke, új lézerszáltípusról beszélt, amely nem egy vagy két gyűrű alakjában, hanem 3–4 mm szélesen, palástszerűen (infinite ring radial) sugározza az energiát. Említett továbbá egy új rádiófrekvenciás eszközt, amelynek szála fénnel jelzi a helyzetét, flexibilis, és belső hűtése van. Beszélt egy azonos célból, csak mechanikai módon, apró élekkel borított, spirális drótot tekerő kísérleti műszerről, amelyet Biovena néven jelenleg is fejlesztenek. Több prezentáció is említette a ragasztó alkalmazását, annak előnyeit hangsúlyozva, de a ritka komplikációk rizikóját nem elta-

gadva – lényeges újdonságot azonban nem közöltek (*Thomas Proebstle*, Mainz, Németország; *Amjad Belramman*, London, Egyesült Királyság; *Elena Murzina*, Moszkva, Oroszország). Két további prezentációban *Markin Sergei Mikhailovich* (Szentpétervár, Oroszország) és *Evgeny Shajdakov* (Szentpétervár, Oroszország) beszéltek új, feloldódó orosz ragasztó bevezetéséről. Újdonság továbbá az olyan lézerszál, amelynek tokjából az oldalágak szintjében habot lehet kifecskendezni, így nincs szükség phlebectomia elvégzésére. Egy további előadásból értesültünk arról, hogy mi magunk, egészségügyi dolgozók is a krónikus vénás betegségekre hajlamosító munkát végzünk (*Brajesh Lal*, Baltimore, MD, USA).

A helyi társaság több előadást is tartott, részben az absztraktok, részben az oktató előadások szekciójában. *Szolnoky Győző* az alsó végtagi kompressziós harisnya szívhátasáról, *Bihari Péter* a perforans vénák lézeres és ragasztós elzárásának összehasonlításáról, *Menyhei Gábor* az endovénás műtétek ulcus cruris során történő alkalmazásáról, *iff. Zsernovicky Ferenc* a vena saphena parva műtéti kezeléséről, *Szabó Attila* a mechanokémiai ablatiós (MOCA-) műtétről, *Bihari Imre* a lézeres crossektomiáról és a lézerműtét utáni, recidívára hajlamosító betegségekéről beszélt.

A HVF aktivitása nemcsak ebben merült ki, hanem az EVF szabályzatának megfelelően több szekció két üléselnöke közül az egyiket mi adhattuk. A tiszteletbeli előadót mi kérhettük fel, a jelen esetben *Gloviczki Pétert*, a Mayo Klinika emeritus professzorát, elismerve kimagasló munkásságát és változatlan magyar kötődését. Ez volt az egyik legsikeresebb prezentáció, amely valódi díszelőadás volt, történeti áttekintéssel és a legújabb szakmai értékek bemutatásával.

Az EVF legjobb előadásának díját *Rachael Morris és mtsai* (St. Thomas Kórház, London, Egyesült Királyság) nyerték el a vena iliaca sztentelés eredményességéről és a betegek életminőségének javulásáról tartott előadásukkal. Hangsúlyozták a beavatkozás előnyét a postthromboticus szindróma csökkentése vonatkozásában. A második díjat *Mariia Smetanina és mtsai* (Novoszibirszk, Oroszország) kapták a vénák belső felszínéhez közeli rétegekben, oszcilláció hatására képződő faktorok vizsgálatáért. A harmadik díjat *Amjad Belramman és mtsai* (Imperial College, London, Egyesült Királyság) érdemelték ki, a mechanokémiai és ragasztós visszérműtét randomizált összehasonlító tanulmányával. A legjobb posterelőadás díját *Lourdes Reina Gutierrez és mtsai* (Madrid, Spanyolország) vehették át, akik a hagyományos visszérműtét szövődmenyeként jelentkező nyi-

rokysta habbal történő kezelését végezték, sikeresen.

Az EVF hagyományaihoz tartozik, hogy a partnerország egy-egy kiemelkedő teljesítményt nyújtó kollégáját tiszteletbeli tagssággal jutalmazza. A jelen esetben ezzel két, nagyra értékelt tagunkat, *Sándor Tamás professzort* és *Várady Zoltán professzort* tisztelte meg. Erre és a HVF neves tagjainak bemutatására a díjátadó ünnepi ülésen került sor.

Az EVF-kongresszusok követik az újabb kihívásokat, a jelen esetben a COVID-pandémia miatti vénás szövődmenyek akut elátásainak kihívásait és késői következményeik felismerését, valamint kezelését. Rendezvényeinek legfőbb értéke, így a jelenleginek is, az új eredmények bizonyítékokkal történő igazolása. Jelentős szerepet kaptak tehát a randomizált tanulmányok és a statisztikai értékelések. Ennek eredményeként a klinikus jelentős segítséget kap a legmegfelelőbb diagnosztikus és terápiás eljárások kiválasztásához.

A jelen rendezvényt, a nyújtott teljesítmény és a pozitív visszajelzések alapján, a hazai phlebologia sikereként könyvelhetjük el. Az EVF a következő, 22. kongresszusát Velencében rendezzi, ennek elnöke *Oscar Maletti professzor*, a helyi társaság vezetője lesz.

*Bihari Imre dr.*

„Fortuna cum blanditur captatum venit.”  
(Ha hízeleg a szerencse, vigyázz, mert törbe csal.)